

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Milana Podhrázkého a Jitky Zavřelové v právní věci žalobkyně: **B. K.**, zastoupená opatrovnící Mgr. Hanou Pindejovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 7. 2024, čj. OAM-949/BE-P07-VL15-PS-2024, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 16. 8. 2024, čj. 52 A 11/2024-14,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobkyni **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovené opatrovníci žalobkyně advokátce Mgr. Heleně Pindejové **se** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto usnesení zabýval tím, zda se kasační stížnost týká otázky, která nebyla před NSS dosud řešena a zda se Krajský soud v Praze nedopustil zásadního pochybení, pokud jde o přezkoumatelnost jeho rozhodnutí.

I. Vymezení věci

[2] Žalobkyně byla rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 7. 2024 podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, zajištěna v zařízení pro zajištění cizinců. Doba trvání zajištění byla žalovaným stanovena do 4. 12. 2024, tedy na 140 dní.

[3] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně žalobu ke krajskému soudu. Ten v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil. Krajský soud shledal, že podmínky pro vydání rozhodnutí o zajištění byly splněny a souhlasil i se závěrem žalovaného o nemožnosti nahradit zajištění zvláštním opatřením. Důvodnou však shledal námitku ohledně nedostatečného odůvodnění stanovené doby zajištění, která nebyla

přiměřená. Žalobkyně byla zajištěna na dobu 140 dnů, kterou žalovaný v napadeném rozhodnutí odůvodnil očekávanou délkou správního řízení (90 dnů), lhůtou k podání správní žaloby (15 dnů), lhůtou pro rozhodnutí o odkladném účinku (30 dnů) a potřebnou dobou na doručování písemností (5 dnů). Krajský soud se odkázal na rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2024, čj. 9 Azs 38/2024-50, dle kterého nemůže žalovaný bez podrobnějšího odůvodnění přistoupit ke stanovení doby zajištění na její maximální zákonem povolenou délku 180 dnů. Žalovaný v projednávané věci připočetl k soudy aprobované délce zajištění 110 dnů dalších 30 dnů na případné rozhodnutí o odkladném účinku, přičemž nevysvětlil, proč tak učinil. Stanovení doby delší s ohledem na všechny hypoteticky možné scénáře vývoje řízení není na počátku azylového řízení přípustné. Žalovaný má stanovit nejprve dobu zajištění kratší a pak ji v případě potřeby v odpovídající délce prodlužovat.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobkyně

[4] Žalovaný (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[5] Úvodem uvádí, že kasační stížnost je přijatelná, protože se týká otázek, které doposud nebyly plně řešeny judikaturou NSS.

[6] Namítá, že k nyní řešeným případům nemá být přistupováno stejně jako k případům rozhodovaným před novelou zákona o azylu provedenou zákonem č. 173/2023 Sb., na které napadený rozsudek odkazuje ve vztahu k přípustnosti zajištění v délce 110 dní. V tehdejších případech nemohl stěžovatel do lhůty pro zajištění započítat dobu 30 dnů pro rozhodnutí o odkladném účinku, neboť mu to neumožňovala zákonem stanovená maximální doba zajištění 120 dnů. V případě započtení této doby by se automaticky dostal nad tehdy maximální možnou dobu zajištění. Stěžovatel proto nesouhlasí s formulací v bodě 32 napadeného rozsudku, kde se krajský soud podivuje nad tím, proč je nyní nově nutné do doby zajištění započítat i dobu pro případné rozhodnutí o odkladném účinku. Dle stěžovatele je adekvátní, aby po novele zákona o azylu počítal i s touto dobou.

[7] Stěžovateli není známa judikatura, která by v napadeném rozsudku zmiňovanou dobu 110 dnů označila za maximální a jedinou možnou. Soudy v odkazovaných rozsudcích tuto dobu či její odůvodnění označovaly za „dostatečné“. V situaci, kdy došlo k prodloužení maximální doby zajištění ze 120 na 180 dnů, je nutné započítat i zcela relevantní dobu pro rozhodnutí o odkladném účinku, která činí 30 dnů.

[8] Judikaturu, kterou krajský soud použil na podporu zrušení napadeného rozhodnutí, lze použít i pro podporu stěžovatelova názoru o nutnosti zajištění v délce 140 dnů. V rozsudku ze dne 14. 3. 2024, čj. 9 Azs 38/2024-50, NSS konstatoval, že cizince nelze bez dalšího zajišťovat na maximální možnou dobu. Následně uzavřel, že stěžovatel bude v dalším rozhodnutí povinen maximální dobu zajištění podrobněji odůvodnit, příp. přistoupit ke kratší době zajištění a tuto v případě nutnosti prodloužit. Stěžovatel přistoupil v projednávané věci k výrazně kratší době zajištění, přičemž jednotlivé doby uvedl a vysvětlil. Zároveň se jedná o mírnější dobu zajištění, jelikož doby 110 dnů byly před novelou zákona o azylu pouze 10 dnů pod maximální možnou lhůtou. Nyní je doba 140 dnů o 40 dnů kratší než zákonem povolených 180 dnů.

pokračování

[9] Dle rozsudku NSS ze dne 7. 2. 2019, čj. 1 Azs 316/2017, svědčí o přiměřenosti délky zajištění i to, že za situace, kdy by bylo o mezinárodní ochraně rozhodnuto dříve než uplyne stanovená doba zajištění, bude zajištění ukončeno. Dle stěžovatele je nutno postavit najisto, zda novela zákona o azylu umožňuje v odůvodněných případech zajistit cizince na 140 dnů se započítáním lhůty pro rozhodnutí o odkladném účinku. Krajský soud tak v napadeném rozsudku neučinil, neboť své závěry staví na spekulacích a sám si protirečí. V bodě 35 krajský soud uvádí, že stanovení nepřiměřené délky zajištění může vést k liknavosti správního orgánu ve správním řízení a doba pro zajištění může uplynout ještě dříve, než se věc dostane k soudu. Krajský soud se dopouští teoretizování, které stěžovateli sám vyčítá. Zatímco stěžovatel dobu zajištění dostatečně vysvětlil, soud tak nečiní. Spekulace o liknavosti stěžovatele je nedůvodná a nedává smysl. Domnívá-li se krajský soud, že správní orgán rozhoduje tím rychleji, čím méně má na rozhodnutí času, musel by dospět k závěru, že i dříve používaná doba 110 dnů je neadekvátně dlouhá. Touto logikou by krajský soud musel souhlasit pouze s nejkratší možnou dobou zajištění v délce řízení o mezinárodní ochraně.

[10] V bodech 35 a 36 napadeného rozsudku krajský soud sám rozporuje i délku zajištění 110 dnů, kterou na jiných místech svého rozhodnutí s odkazem na judikaturu NSS obhájí. Krajský soud odmítá postup stěžovatele, který do doby zajištění započítal i lhůtu pro rozhodování o odkladném účinku z důvodu, že taková situace vůbec nemusí nastat. Stejně negativně ale uvádí i hypotetickou možnost žaloby, které by předcházelo hypotetické zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dle stěžovatele dochází k absurdní situaci, kdy krajský soud hovoří o správnosti doby zajištění v délce 110 dní, ale přitom ji z důvodu, že je pouze v rovině možností, sám kritizuje. Stěžovatel připomíná, že stanovení jakékoli doby nad 90 dnů je pouze v rovině jisté míry pravděpodobnosti. Krajský soud obhájí dobu 110 dní, ačkoli z logiky jeho argumentace s ní sám nemůže souhlasit, neboť je založena na dvou teoretických možnostech, které nemusí nastat.

[11] Krajský soud nevysvětlil, proč nemůže stěžovatel počítat s možností rozhodování soudu o odkladném účinku, ale s možností žaloby proti možnému zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu počítat smí. Tedy proč může stěžovatel teoretizovat o dvou možnostech, ale třetí je již v rozporu se zákonem. Stěžovatel neví, k jakému právnímu názoru krajský soud v napadeném rozsudku dospěl, neboť z jeho argumentace je možné vybírat hned ze tří možných variant. Z toho důvodu se stěžovatel domnívá, že napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti.

[12] Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[13] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda je kasační stížnost přijatelná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud přijme kasační stížnost k věcnému přezkumu pouze v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Zásadní pochybení musí spočívat v tom, že krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval

ustálenou a jasnou soudní judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování bude docházet i v budoucnu, nebo pokud krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[14] Kasační stížnost není přijatelná.

[15] Otázkou, zda lze dobu zajištění cizince rozšířit o časový úsek lhůty 30 dnů pro rozhodnutí o odkladném účinku pouze na základě novely zákona o azylu č. 173/2023 Sb., která prodloužila maximální dobu zajištění cizince, se NSS soud již zabýval. V rozsudku ze dne 24. 10. 2024, čj. 9 Azs 187/2024-31, dospěl k závěru, že prodloužení maximální doby zajištění bez dalšího neopravňuje stěžovatele do doby prvního zajištění přidat další časový úsek. Daná novela tedy stěžovateli pouze umožnila zajistit cizince na delší maximální dobu. Stěžovatel je nadále povinen respektovat požadavek zajistit žadatele o mezinárodní ochranu pouze po dobu co nejkratší. Dle závěru NSS pak nemůže být tento zásah do práv cizince (jeho zajištění) odůvodněn pouze tím, že zákon o azylu stěžovateli umožňuje postup, který zasáhne do práv cizince ve větší míře, než tomu bylo za dřívější právní úpravy.

[16] Napadené rozhodnutí, co do odůvodnění k připočtení 30 dnů pro rozhodnutí o odkladném účinku, uvádí pouze, že „*V případě řady rozhodnutí, zejména u žádostí zjevně nedůvodných, pak nemá podaná žaloba ze zákona odkladný účinek, o který cizinec žádá společně s podáním žaloby a soud má na příslušné rozhodnutí o jeho odmítnutí 30 dní.*“ Stejně jako ve věci řešené rozsudkem čj. 9 Azs 187/2024-31 přitom z rozhodnutí stěžovatele nijak neplyne, že by předpokládal, že se bude v posuzované věci jednat o jeden z těchto případů. Stěžovateli přitom nic nebránilo v tom, aby právě tímto předpokladem odůvodnil prodloužení doby zajištění, nebo aby nejprve stanovil dobu zajištění kratší a v případě potřeby ji prodloužil.

[17] Stěžovatel namítá, že napadený rozsudek trpí vadou nepřezkoumatelnosti pro zásadní rozpor v závěrech krajského soudu ohledně stanovení doby zajištění cizince. Nejvyšší správní soud v tomto nejprve odkazuje na svou konstantní judikaturu ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 7. 2005, čj. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS).

[18] Krajský soud v bodě 32 napadeného rozsudku dospěl k jasnému závěru, že stěžovatel nijak nevysvětlil, proč je nyní, po novele zákona o azylu, nově nutno čekat i na případné rozhodnutí o odkladném účinku. V bodě 33 dále uvedl, že z rozhodnutí stěžovatele není zřejmé, proč nemohl vyčkat vydání případného negativního rozhodnutí se kterým není spojen odkladný účinek nebo dokonce až případného podání žaloby, a teprve v případě potřeby vydat rozhodnutí o prodloužení zajištění. Odůvodnění, pro které krajský soud rozhodnutí stěžovatele zrušil, je srozumitelné a jasné. Krajský soud se při posouzení věci nedopustil žádného, natožpak hrubého pochybení, které by založilo přijatelnost kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

pokračování

[20] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, bod 53, a usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, bod 18). Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyni, které by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť jí v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

[21] Žalobkyni, t. č. neznámého pobytu, byla usnesením NSS ze dne 3. 10. 2024, čj. 8 Azs 202/2024-37, ustanovena opatrovnice Mgr. Helena Pindejová, advokátka. Odměnu za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhradu hotových výdajů soud opatrovnici nepřiznal, neboť v řízení neučinila žádný úkon právní služby.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. ledna 2025

Petr Mikeš
předseda senátu